

Sygn. akt IX Ca 710/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek
-----------------	-------------------

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W.

przeciwko T. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt I C 726/17 upr.

oddala apelację.

Beata Grzybek

Sygn. akt IX Ca 710/18 upr.

UZASADNIENIE

Powód K. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. M. kwoty 2 913,15 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty, oraz kwot 59,34 zł, 11,17 zł, 45 zł, a także kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że nabył od pierwotnego wierzyciela pozwanego - (...) spółki z o. o. (...) Spółka jawna we W. - wierzytelność wynikającą z udzielonej pożyczki. Pożyczka nie została spłacona, została wypowiedziana i postawiona w stan natychmiastowej wykonalności.

Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie pomimo prawidłowego zawiadomienia o rozprawie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 11 grudnia 2017 r., Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego T. M. na rzecz powoda K. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. kwotę 609,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2017 r. do dnia zapłaty, natomiast w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt. 2). Kolejno zniósł wzajemnie koszty postępowania (pkt. 3) oraz nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności (pkt. 4)

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 12 listopada 2015r. (...) Sp. z o.o. (...) z siedziba we W. zawarła z pozwanym umowę pożyczki gotówkowej w wysokości 2500 zł. Na kwotę tą składały się opłata operacyjna za cały okres obowiązywania

umowy w wysokości 2400 zł oraz odsetki 268,90 zł. Pożyczka miała być spłacona w 24 ratach miesięcznych po 215,36 zł zgodnie z harmonogramem. Pozwany spłacił pożyczkę w wysokości 2 153,60 zł i zaprzestał spłaty dalszego zobowiązania, wobec czego pożyczkodawca wypowiedział umowę pozostawiając w stan wymagalności całe roszczenie.

Powołując się na treść art. 339 § 2 kpc Sąd I instancji wskazał, że w związku z brakiem udziału pozwanego w postępowaniu przyjął za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i pismach procesowych doręczonych pozwanemu. W ocenie Sądu I instancji dochodzony przez powoda obowiązek zwrotu przez pozwanego kapitału zaciągniętej pożyczki był niewątpliwy. Z twierdzeń powoda wynikało albowiem, że wypłacił on tytułem pożyczki kwotę 2500 zł, natomiast pozwany spłacił tę pożyczkę do wysokości 2 153,60 zł. Powód zasadnie zatem domagał się zwrotu w niniejszym postępowaniu. W związku z powyższym powodowi należą się także odsetki umowne od kapitału pożyczki ale w wysokości nieprzekraczającej tzw. odsetek maksymalnych za opóźnienie w okresie od 1 marca 2017 r. W ocenie Sądu I instancji powód nie wykazał także w należyty sposób wysokości dochodzonego roszczenia. Wysokość opłaty operacyjnej razi swoją wysokością w stosunku do rzeczywiście wypłaconej kwoty pożyczki i stanowi niemal równowartość tej kwoty. Sąd Rejonowy w związku z powyższym powziął wątpliwości odnośnie możliwości pobrania opłaty przygotowawczej w takiej wysokości i opłaty za obsługę pożyczki w domu ponadto uznał je za przytoczone w celu obejścia prawa.

Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda jest zasadne jedynie w części stanowiącej różnicę pomiędzy roszczeniami należnymi powodowi z tytułu zaciągniętej pożyczki oraz odsetek maksymalnych, pomniejszoną o rzeczywistą wpłatę pozwanego, a także opłaty operacyjnej w wysokości 263,36 zł. Za wygórowane Sąd I instancji uznał także koszty doręczeń wezwań do zapłaty i nieudowodnione koszty windykacji, których poniesienia w żaden sposób nie wykazał, w związku z czym w ocenie Sądu roszczenie w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu I instancji w całości.

Powód zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie następujących przepisów prawa procesowego i materialnego:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu, a to: okoliczności wynikających z treści zawartej na piśmie umowy pożyczki w zakresie ustalenia warunków związanych z całkowitą kwotą pożyczki oraz całkowitym kosztem pożyczki, a także pozostałymi jej warunkami,
2. art. 232 k.p.c. poprzez naruszenie zasady kontrydiktoryjności,
3. art. 339 § 2 k.p.c. poprzez odmowę przyznania za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie oraz pismach procesowych powoda, a także poprzez nieuzasadnione uznanie, że twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych budzą uzasadnione wątpliwości, podczas gdy z treści tego przepisu wynika domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych, które może być obalone jeżeli okoliczności te budzą uzasadnione wątpliwości,
4. art. 6 k.c. poprzez uznanie, iż przedstawione dowody są niewystarczające do zasadzenia roszczenia zgodnie z żądaniem pozwu,
5. art. 385 kc poprzez uznanie, że zapisy umowy pożyczki dot. opłaty operacyjnej są sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszają interesy konsumenta.

Mając powyższe zarzuty na uwadze, powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie roszczenia na rzecz powoda zgodnie z żądaniem pozwu,
2. ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w celu przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego,
3. zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sprawa toczyła się w postępowaniu uproszczonym, dlatego uzasadnienie Sądu Okręgowego ma formę wynikającą z treści art. 505 (13) § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, pod uwagę biorąc z urzędu nieważność postępowania. W postępowaniu uproszczonym apelacja została ukształtowana w sposób istotnie odbiegający od ujęcia zawartego w przepisanych ogólnych o apelacji. Zgodnie z art. 505 (9) § 2 k.p.c. apelację można oprzeć na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie prawa procesowego mogącego mieć wpływ na treść orzeczenia. Konsekwencją tego jest związanie sądu odwoławczego sformułowanymi w apelacji zarzutami apelacyjnymi. Wyznaczają one zakres rozpoznania sprawy na skutek apelacji.

W postępowaniu uproszczonym znacznie zacieśnione zostały także kompetencje sądu II instancji w zakresie prowadzenia postępowania dowodowego. W zasadzie poza wyjątkiem przypadków oparcia apelacji na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu przed sądem I instancji, ograniczają się one do prowadzenia dowodów z dokumentów (art. 505(11) k.p.c., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2015r. III CZ 15/15, Lex nr 1682212).

Oznacza to, że Sąd odwoławczy w postępowaniu uproszczonym jest jedynie sądem prawa, o ile nie zachodzi przypadek z art. 505(11) § 2 k.p.c.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału i wywiódł słuszne wnioski, które legły u podstaw zaskarżonego orzeczenia.

Sąd odwoławczy uznaje za trafny także wywód prawny dokonany przez Sąd I instancji, zaś zarzuty apelacyjne dotyczące naruszenia prawa procesowego i materialnego Sąd Okręgowy uznał za niezasadne.

Powód stawiając zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polemizuje z ustaleniami faktycznymi. Na gruncie niniejszej sprawy brak jest jakichkolwiek podstaw do oceny, że Sąd I instancji pominął fakty istotne dla rozstrzygnięcia sporu, a to okoliczności wynikające z treści zawartej na piśmie umowy pożyczki, w szczególności w zakresie w zakresie ustalenia warunków związanych z całkowitym kosztem pożyczki oraz całkowitą kwotą pożyczki. Z ustaleń Sądu I instancji jednoznacznie wynika, że kwota pożyczki wyniosła 2500 zł, natomiast na koszt pożyczki składały się odsetki w wysokości 268,9 zł oraz opłata operacyjna w wysokości 2400 zł, co znajduje potwierdzenie w załączonej umowie pożyczki nr (...) (vide umowa pożyczki, k. 34-35).

Odnosząc się kolejno do podnoszonych przez skarżącego zarzutów wskazać należy, że zarówno przepis art. 6 k.c., jak i art. 232 zd. 1 k.p.c. jest adresowany do stron, nie do sądu. To strony, bowiem obowiązane są przedstawiać dowody. Sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać, ani - poza zupełnie wyjątkowymi sytuacjami - zastępować stron w jego wypełnieniu (na podstawie art. 232 zd. 2 k.p.c.). Tymczasem podstawa naruszenia przepisów postępowania, mogących mieć istotny wpływ na treść wyroku, odnosi się do uchybień procesowych sądu, a nie stron. Nie może, więc stanowić jej uzasadnienia przepis, którego sąd nie może naruszyć.

Pozostając nadal w sferze zarzutów prawa procesowego - wbrew twierdzeniom apelacji - sama bierność strony pozwanej, nie zwalnia powoda z dowodzenia, a tym samym zarzut naruszenia art. 339 § 2 k.p.c. jest bezzasadny. Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy bezczynności pozwanego jedynie w przypadku braku wątpliwości co do zasadności pozwu. W art. 339 § 2 k.p.c. nie chodzi o prawne domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda. W omawianym przypadku sąd ocenia, czy okoliczności podane w pozwie nie budzą uzasadnionych wątpliwości albo nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie

i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Wprowadzone przez przepis art. 339 § 2 k.p.c. swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem - nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe - dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego. Stanowisko takie nie budzi wątpliwości w nauce prawa, znalazło także wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 września 1967 r. - III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142, z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30).

Zatem brak dowodów dla przytoczenia faktów, uniemożliwił ich weryfikację pod kątem słuszności z przepisami prawa materialnego. Inaczej mówiąc, nie było możliwe zastosowanie art. 339 § 2 k.p.c., jeżeli nie przedstawiono żadnych dowodów, które nie budziłyby wątpliwości Sądu.

W niniejszej sprawie, już pobieżna lektura dokumentów załączonych do akt sprawy, wzbudza uzasadnione wątpliwości co do wysokości roszczenia dochodzonego pozwem.

Powód domaga się od pozwanego zapłaty kwoty 3028,66 zł. Z uzasadnienia pozwu wynika, że na przedmiotową kwotę składa się: 2913,15 zł z tytułu kapitału przekazanego pozwanemu na podstawie umowy pożyczki, 59,34 zł z tytułu odsetek umownych, 11,17 zł z tytułu odsetek za opóźnienie, a także 45 zł z tytułu kosztów windykacyjnych.

Powyższe uniemożliwiło zastosowanie domniemania wynikającego z przepisu art. 339 § 2 k.p.c.

Ostatecznie odnosząc się do wskazywanego przez powoda naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego tj. art. 385 (1) kc, ocenić należy, że nie zasługuje on na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 385 (1) § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Na gruncie niniejszej sprawy nie budzącym wątpliwości było, że zawarta przez strony umowa miała charakter wzorca umownego, a jej postanowienia nie zostały uzgodnione indywidualnie. W tym zakresie powód – na którym spoczywał tym zakresie ciężar dowodu nie wykazał, aby postanowienia dotyczące opłaty operacyjnej zostały uzgodnione w ten właśnie sposób.

Przechodząc do oceny prawidłowości powyższych rozważań Sądu Rejonowego, wskazać należy, że uznanie danego postanowienia umownego za niedozwolone jest możliwe wyłącznie w razie kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: kształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażącego naruszenia jego interesów.

Dla oceny, czy zachodzi sprzeczność z dobrymi obyczajami istotne jest, czy przedsiębiorca traktujący konsumenta w sposób sprawiedliwy i słuszny mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument zgodziłby się na sporne postanowienie wzorca w drodze negocjacji indywidualnych (wyr. TSUE z 14.3.2013 r. w sprawie C-415/11, (...), pkt 69).

Natomiast w ramach oceny, czy doszło do rażącego naruszenia interesów konsumenta, konieczne jest uwzględnienie norm dyspozytywnych, które determinowałyby treść stosunku prawnego między stronami w braku odmiennej decyzji. Należy zatem zbadać, w jakim zakresie zawarta umowa stawia konsumenta w sytuacji mniej korzystnej niż wynikałoby to ze wspomnianych przepisów dyspozytywnych (wyr. TSUE z 14.3.2013 r. w sprawie C-415/11, (...), pkt 68). Przy czym znacząca nierównowaga nie musi dotyczyć różnic – w ujęciu ekonomicznym – wzajemnych świadczeń stron umowy. Może ona wynikać z samego faktu wystarczająco poważnego naruszenia sytuacji prawnej konsumenta – ograniczenia

treści praw, które przysługują mu na podstawie tej umowy i stosownie do przepisów prawa, utrudnienia w korzystaniu z tych praw bądź nałożenia na konsumenta dodatkowego obowiązku, którego nie przewidują przepisy prawa (wyr. (...) z 16.1.2014 r. w sprawie C-226/12, C. P. , (...), pkt 23).

Na gruncie niniejszej sprawy nie może budzić wątpliwości, że postanowienia co do wysokości opłaty operacyjnej mają właśnie taki charakter. Wysokość opłaty operacyjnej jest nieadekwatna do udzielonej kwoty pożyczki, stanowiąc niemal równowartość tej kwoty. W związku z powyższym nie może ulegać wątpliwości, że pozwany nie zgodziłby się na taki warunek, gdyby postanowienie to było analizowane w drodze negocjacji indywidualnych. Z pewnością ustalona kwota opłaty operacyjnej w wysokości 2 400 zł rażąco narusza interesy konsumenta.

Na gruncie przedmiotowej sprawy brak jest także podstaw do poszukiwania analogii w oparciu o treść art. 36 a ustawy o kredycie konsumenckim, gdyż w chwili zawierania przez strony umowy pożyczki norma ta nie obowiązywała. Podkreślenia ponadto wymaga, że art. 385 (1) kc ma charakter samodzielny, a uznanie przez Sąd postanowień z wzorca za niedozwolone nie jest ograniczone treścią ustawy o kredycie konsumenckim.

Mając powyższe na uwadze, Sąd odwoławczy oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 505(10) § 2 k.p.c.

Sąd odwoławczy nie orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego, gdyż strona skarżąca przegrała proces, a strona wygrywająca ten spór nie wniosła o zasądzenie tych kosztów.

SSO Beata Grzybek